

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 621/2568

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโจทก์ นาย ส. กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 49,
พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 มาตรา 18,
พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 10,
พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 มาตรา 84, ป.อ. มาตรา 157,
พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 92,
พ.ร.บ.บำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2494 มาตรา 53

ย่อ / หลักกฎหมาย

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิดทางวินัยว่า ฐ. กระทำผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ซึ่งเป็นข้อกล่าวหาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ในการได้ส่วนข้อเท็จจริงและพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 กระบวนการดำเนินการลงโทษทางวินัยของ ฐ. จึงยังไม่เสร็จสิ้นเพราะโจทก์ซึ่งเป็นหน่วยงานผู้บังคับบัญชา ฐ. จำต้องถือตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลดังกล่าวข้างต้น โจทก์จึงต้องเพิกถอนคำสั่งลงโทษทางวินัยเดิมที่ให้ปลด ฐ. ออกจากราชการ เป็นลงโทษไล่ ฐ. ออกจากราชการ ทั้งนี้ ตามหนังสือสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ นร 0205/ว 234 ในเรื่องการลงโทษผู้กระทำความผิดวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการถือเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงซึ่งควรลงโทษเป็นไล่ออกจากราชการ และคำสั่งลงโทษทางวินัยของโจทก์เป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา 5 แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ซึ่งคำสั่งทางปกครองที่สั่งโดยผู้บังคับบัญชาหากไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือใช้ดุลพินิจไม่เหมาะสม ผู้บังคับบัญชาย่อมสามารถเพิกถอนหรือแก้ไขคำสั่งลงโทษทางวินัยนั้นเองได้ตาม พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 49 และมาตรา 50

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสามร่วมกันชำระเงิน 2,414,100.21 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงิน 2,084,006.50 บาท นับถัดจากวันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ และจำเลยที่ 2 ชำระเงิน 129,087.82 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงิน 111,430.29 บาท นับถัดจากวันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ จำเลยทั้งสามให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยที่ 1 คืนเงิน 23,110.52 บาท จำเลยที่ 2 คืนเงิน 134,540.80 บาท และจำเลยที่ 3 คืนเงิน 23,110.52 บาท พร้อมดอกเบี้ยของต้นเงินดังกล่าวในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ 12 พฤศจิกายน 2561 ถึงวันที่ 10 เมษายน 2564 และร้อยละ 5 ต่อปี นับแต่วันที่ 11 เมษายน 2564 จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ กับให้จำเลยทั้งสามร่วมกันใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์โดยกำหนดค่าทนายความ 5,000 บาท ค่าขออื่นนอกจากนี้ให้ยก โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 3 พิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยทั้งสามร่วมกันคืนเงิน 2,014,674.95 บาท พร้อมดอกเบี้ยของต้นเงินดังกล่าวในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีนับแต่วันที่ 12 พฤศจิกายน 2561 ถึงวันที่ 10 เมษายน 2564 และในอัตราร้อยละ 5 ต่อปี นับแต่วันที่ 11 เมษายน 2564 จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ด้วย โดยดอกเบี้ยนับแต่วันที่ 11 เมษายน 2564 ให้ปรับเปลี่ยน

ตามที่ตราเป็นพระราชกฤษฎีกาได้อีก แต่ต้องไม่เกินร้อยละ 7.5 ต่อปี และดอกเบี้ยทั้งหมดเมื่อรวมกับดอกเบี้ยตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นแล้วต้องไม่เกิน 347,744.75 ต่อปี ตามที่โจทก์ขอ ทั้งนี้ ความรับผิดชอบของจำเลยทั้งสามในส่วนของต้นเงิน 2,014,674.95 บาท พร้อมดอกเบี้ยต้องไม่เกินกว่าทรัพย์สินรูดของนายธนชกิตที่ตกได้แก่จำเลยแต่ละคน นอกจากที่แก้ไขเป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น และให้จำเลยทั้งสามร่วมกันใช้ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นอุทธรณ์แทนโจทก์โดยกำหนดค่าทนายความ 5,000 บาท จำเลยทั้งสามฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่คู่ความมิได้โต้เถียงกันในชั้นนี้รับฟังเป็นยุติได้ว่า โจทก์เป็นนิติบุคคลและมีฐานะเป็นกรมตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 มาตรา 18 วรรคสอง และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 10 วรรคสอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของโจทก์ นายธนชกิตข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งผู้อำนวยการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 (สพป. นครราชสีมา เขต 7) กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง โจทก์มีคำสั่งที่ 541/2557 เรื่อง ลงโทษปลดออกจากราชการ ลงวันที่ 6 พฤษภาคม 2557 ให้ลงโทษปลดนายธนชกิตออกจากราชการ โดยนายธนชกิตได้รับเงินบำนาญและเงินเพิ่มบำนาญ 25% สบข. (สิทธิประโยชน์ในเงินเพิ่ม 25% ของเงินบำนาญปกติ) เดือนละ 35,716.43 บาท นับตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2557 (วันรับทราบคำสั่ง) ต่อมานายธนชกิตได้รับเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ (ข.ค.บ.) เดือนละ 1,427 บาท นับตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2557 เป็นต้นมา และนายธนชกิตได้รับเงินบำเหน็จดำรงชีพ 200,000 บาท จากโจทก์แล้ว ครั้นวันที่ 11 สิงหาคม 2559 นายธนชกิตถึงแก่ความตาย ภายหลังกายนายธนชกิตถึงแก่ความตาย โจทก์จ่ายเงินบำเหน็จตกทอดค่าประกันให้แก่ธนาคาร ก. ที่นายธนชกิตนำสิทธิในเงินบำเหน็จตกทอดไปเป็นหลักประกันการกู้เงิน 844,327.85 บาท และจ่ายเงินบำเหน็จตกทอดที่เหลือให้แก่ทายาทของนายธนชกิต 69,331.55 บาท โดยแยกจ่ายให้แก่จำเลยที่ 1 บิดานายธนชกิต 23,110.52 บาท และให้แก่จำเลยที่ 2 และที่ 3 บุตรนายธนชกิต โดยจำเลยที่ 2 ได้รับ 23,110.51 บาท และจำเลยที่ 3 ได้รับ 23,110.52 บาท และจ่ายเงินช่วยเหลือพิเศษกรณีข้าราชการบำนาญถึงแก่ความตายหรือเงินช่วยเหลือพิเศษกรณีเสียชีวิตให้แก่จำเลยที่ 2 ในฐานทายาทของนายธนชกิต 111,430.29 บาท ต่อมาคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) มีมติว่า การกระทำของนายธนชกิตมีมูลความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ฐานกระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาประโยชน์ อันอาจทำให้เสื่อมเสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ในตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน โดยมีความมุ่งหมายจะให้เป็นการซื้อขายหรือให้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหรือวิทยฐานะใดโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือเป็นการกระทำอันมีลักษณะเป็นการให้ หรือได้มาซึ่งทรัพย์สินหรือสิทธิประโยชน์อื่น เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับการบรรจุและแต่งตั้งโดยมิชอบหรือเสื่อมเสียความเที่ยงธรรม และฐานกระทำการอื่นใดอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 มาตรา 84 วรรคสาม มาตรา 90 วรรคสอง และมาตรา 94 วรรคสอง และมีมูลความผิดทางอาญา ฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ฐานเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ทำเอกสาร กรอกข้อความลงในเอกสารหรือดูแลรักษาเอกสาร กระทำการปลอมเอกสารโดยอาศัยโอกาสที่ตนมีหน้าที่ นั้น และฐาน

เป็นเจ้าของงานมีหน้าที่ทำเอกสาร รับเอกสารหรือกรอกข้อความลงในเอกสาร กระทำการรับรองเป็นหลักฐานว่าตนได้กระทำการอย่างใดขึ้นหรือว่าการอย่างใดได้กระทำต่อหน้าตนอันเป็นความเท็จ และรับรองเป็นหลักฐานซึ่งข้อเท็จจริงอันเอกสารนั้นมุ่งพิสูจน์ความจริงอันเป็นความเท็จตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 มาตรา 161 และมาตรา 162 (1) (4) และแจ้งมติดังกล่าวไปยังเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 92 ต่อมาคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) พิจารณาแล้วมีมติให้เพิกถอนมติ อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับวินัยและการออกจากราชการที่มีมติลงโทษให้ปลดนายธนชิตออกจากราชการ แล้วมีมติลงโทษให้ไล่นายธนชิตออกจากราชการ และแจ้งเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อดำเนินการต่อไป โจทก์จึงมีคำสั่งที่ 1274/2560 เรื่อง เพิกถอนคำสั่งลงโทษปลดออกจากราชการ และสั่งให้กลับเข้ารับราชการ ลงวันที่ 16 สิงหาคม 2560 โดยให้เพิกถอนคำสั่งโจทก์ที่ 541/2557 ลงวันที่ 6 พฤษภาคม 2557 เรื่อง ลงโทษปลดออกจากราชการ และให้นายธนชิตกลับเข้ารับราชการตั้งแต่วันที่ 6 พฤษภาคม 2557 เป็นต้นไป พร้อมกับมีคำสั่งที่ 1278/2560 เรื่อง ลงโทษไล่ออกจากราชการ ลงวันที่ 16 สิงหาคม 2560 โดยให้ลงโทษไล่นายธนชิตออกจากราชการตั้งแต่วันที่ 16 สิงหาคม 2560 แต่ต่อมาโจทก์มีคำสั่งที่ 573/2561 เรื่อง เพิกถอนคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการ ลงวันที่ 8 มีนาคม 2561 เนื่องจากนายธนชิตถึงแก่ความตายไปก่อนแล้ว โดยปรากฏความตอนหนึ่งว่า "...บัดนี้ ปรากฏว่านายธนชิต ได้เสียชีวิตเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2559 ตามเอกสารสำเนาสมรณบัตร เลขที่ 05 - 3199xxxx สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ อันเป็นเวลาก่อนที่ทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะดำเนินการออกคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ 1278/2560 ลงวันที่ 16 สิงหาคม 2560 เรื่อง ลงโทษไล่ออกจากราชการ ซึ่งเป็นการเสียชีวิตระหว่างดำเนินการทางวินัย จึงไม่สามารถดำเนินการทางวินัยได้ตามมาตรา 102 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547...จึงให้เพิกถอนคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ 1278/2560 ลงวันที่ 16 สิงหาคม 2560 เรื่อง ลงโทษไล่ออกจากราชการ ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 16 สิงหาคม 2560 เป็นต้นไป..." ต่อมากรมบัญชีกลางโดยอธิบดีกรมบัญชีกลางมีหนังสือฉบับลงวันที่ 10 เมษายน 2561 เรื่อง การเรียกเงินบำนาญและเงินอื่นในลักษณะเดียวกันส่งคืนคลัง ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 แจ้งว่า นายธนชิตไม่มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญและเงินอื่นใดในลักษณะเดียวกัน ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2557 ถึงวันที่ 11 สิงหาคม 2559 เป็นเงินทั้งสิ้น 2,084,006.50 บาท ขอให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 (สพป. นครราชสีมา เขต 7) แจ้งทายาทของนายธนชิตนำเงินจำนวนดังกล่าวที่นายธนชิตและทายาทรับไปโดยไม่มีสิทธิส่งคืนคลัง ซึ่งเงินจำนวน 2,084,006.50 บาท ประกอบด้วยเงินบำนาญ 940,735.44 บาท เงินเพิ่มบำนาญ 25% สปช. 565.31 บาท เงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ (ช.ค.บ.) 29,046.35 บาท เงินบำเหน็จดำรงชีพ 200,000 บาท เงินบำเหน็จตกทอด 69,331.55 บาท และเงินบำเหน็จตกทอดค้ำประกัน (โดยนำสิทธิในเงินบำเหน็จตกทอดไปเป็นหลักประกันการกู้เงิน) 844,327.85 บาท ต่อจากนั้นผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 มีหนังสือฉบับลงวันที่ 9 พฤษภาคม 2561 แจ้งจำเลยทั้งสามให้นำเงินบำนาญและเงินอื่นในลักษณะเดียวกันที่รับไปโดยไม่มีสิทธิ 2,084,006.50 บาท และเงินช่วยเหลือกรณีเสียชีวิต 111,430.29 บาท

รวม 2,195,436.79 บาท ส่งคืนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ภายในกำหนดระยะเวลา 15 วัน โดยส่งหนังสือดังกล่าวไปยังภูมิลำเนาจำเลยทั้งสาม จำเลยที่ 1 ได้รับหนังสือเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2561 ส่วนจำเลยที่ 2 และที่ 3 ได้รับหนังสือเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2561 และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 มีหนังสือฉบับลงวันที่ 25 ตุลาคม 2561 แจ้งจำเลยทั้งสามให้นำเงินจำนวนดังกล่าวส่งคืน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ภายในกำหนดระยะเวลา 15 วัน อีกครั้ง จำเลยทั้งสามได้รับหนังสือเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2561 แต่จำเลยทั้งสามเพิกเฉย สำหรับเงิน บำเหน็จตกทอดคงเหลือ 69,331.55 บาท ที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยทั้งสามคืนโจทก์ตามส่วน ที่จำเลยแต่ละคนรับไป และเงินช่วยเหลือพิเศษกรณีเสียชีวิต 111,430.29 บาท ที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ จำเลยที่ 2 คืนโจทก์พร้อมด้วยดอกเบี้ยนั้น จำเลยทั้งสามไม่อุทธรณ์โต้แย้ง จึงยุติไปตาม คำพิพากษาศาลชั้นต้น คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยทั้งสามว่า จำเลยทั้งสามต้อง ร่วมกันรับผิดชอบตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 3 หรือไม่ เห็นว่า การดำเนินการทางวินัยของ ข้าราชการนอกจากจะต้องดำเนินการตามกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของหน่วยงาน ต้นสังกัดแล้ว ยังต้องเป็นไปตามมาตรา 91 มาตรา 92 และมาตรา 93 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และ ที่แก้ไขเพิ่มเติมด้วย โดยในส่วนของความผิดทางวินัยนั้น มาตรา 92 บัญญัติว่า "ในกรณีมีมูลความ ผิดทางวินัย เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดแล้วมีมติว่า ผู้ถูกกล่าวหาผู้ใดได้กระทำความผิดวินัย ให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่ พร้อมทั้งความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นเพื่อ พิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติโดยไม่ต้องแต่งตั้ง คณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก ในการพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหาให้ถือว่าราย งานเอกสารและความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของ คณะกรรมการสอบสวนวินัย ตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคล ของผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้น ๆ แล้วแต่กรณี..." และมาตรา 93 บัญญัติว่า "เมื่อได้รับรายงาน...แล้ว ให้ ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนพิจารณาลงโทษภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับ เรื่อง..." เมื่อคดีนี้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วมีมติว่า การกระทำของนายธนชึกิตมี มูลความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ฐานกระทำการหรือ ยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาประโยชน์ อันอาจทำให้เสื่อมเสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสีย เกียรติศักดิ์ในตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน โดยมีความมุ่งหมายจะให้เป็นการซื้อขายหรือให้ ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหรือวิทยฐานะใดโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือเป็นการกระทำอันมี ลักษณะเป็นการให้หรือได้มาซึ่งทรัพย์สินหรือสิทธิประโยชน์อื่น เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับ การบรรจุและแต่งตั้งโดยมิชอบหรือเสื่อมเสียความเที่ยงธรรม และฐานกระทำการอื่นใดอันได้ชื่อว่า เป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทาง การศึกษา พ.ศ. 2547 มาตรา 84 วรรคสาม มาตรา 90 วรรคสอง และมาตรา 94 วรรคสอง และ มีมูลความผิดทางอาญา ฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้ เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ฐานเป็น เจ้าพนักงานมีหน้าที่ทำเอกสาร กรอกข้อความลงในเอกสารหรือดูแลรักษาเอกสาร กระทำ

การปลอมเอกสารโดยอาศัยโอกาสที่ตนมีหน้าที่นั้น และฐานเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ทำเอกสาร รับเอกสารหรือกรอกข้อความลงในเอกสาร กระทำการรับรองเป็นหลักฐานว่าตนได้กระทำการอย่างใด ขึ้นหรือว่าการอย่างใดได้กระทำต่อหน้าตนอันเป็นความเท็จ และรับรองเป็นหลักฐานซึ่งข้อเท็จจริง อันเอกสารนั้นมุ่งพิสูจน์ความจริงอันเป็นความเท็จตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 มาตรา 161 และมาตรา 161 (1) (4) อันเป็นการชี้มูลความผิดทางวินัยว่านายธนชกิตกระทำผิดฐาน ทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ซึ่งเป็นข้อกล่าวหาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ในการไต่สวนข้อเท็จจริงและ พิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 กระบวนการดำเนินการลงโทษทางวินัยของนายธนชกิตใน คดีนี้จึงยังไม่เสร็จสิ้น เพราะโจทก์ซึ่งเป็นหน่วยงานผู้บังคับบัญชานายธนชกิต จำต้องถือตามฐาน ความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลดังกล่าวข้างต้น โจทก์จึงต้องเพิกถอนคำสั่งลงโทษทางวินัย เดิมที่ให้ปลดนายธนชกิตออกจากราชการ เป็นลงโทษไล่นายธนชกิตออกจากราชการ ทั้งนี้ ตาม หนังสือสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ นร 0205/ว 234 ในเรื่องการลงโทษผู้กระทำผิดวินัย ฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการถือเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงซึ่งควรลงโทษเป็นไล่ออกจากราชการ และคำสั่งลงโทษทางวินัยของโจทก์เป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ซึ่งคำสั่งทางปกครองที่สั่งโดยผู้บังคับบัญชาหากไม่ ชอบด้วยกฎหมายหรือใช้ดุลพินิจไม่เหมาะสม ผู้บังคับบัญชาย่อมสามารถเพิกถอนหรือแก้ไขคำสั่ง ลงโทษทางวินัยนั้นเองได้ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 49 และมาตรา 50 เมื่อปรากฏว่าโจทก์ได้มีคำสั่งที่ 1274/2560 ลงวันที่ 16 สิงหาคม 2560 ให้เพิก ถอนคำสั่งโจทก์ที่ 541/2557 ลงวันที่ 6 พฤษภาคม 2557 เรื่อง ลดโทษปลดนายธนชกิตออกจาก ราชการ และให้นายธนชกิตกลับเข้ารับราชการ และมีคำสั่งที่ 1278/2560 ลงวันที่ 16 สิงหาคม 2560 เรื่อง ลงโทษไล่นายธนชกิตออกจากราชการ ย่อมไม่อาจถือว่าเป็นการลงโทษซ้ำใน การกระทำผิดวินัยครั้งเดียวกัน เนื่องจากโจทก์มีอำนาจดำเนินการเปลี่ยนแปลงคำสั่งและลงโทษใน ฐานความผิดที่ถูกต้องได้ แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อนายธนชกิตถึงแก่ความตายไปเสียก่อนที่จะโจทก์จะ ออกคำสั่งที่ 1278/2560 ลงโทษไล่นายธนชกิตออกจากราชการ จึงมีผลให้การดำเนินการทางวินัย แก่นายธนชกิตสิ้นสุดลงตามมาตรา 102 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งเป็นกฎหมายบริหารงานบุคคลของโจทก์เท่านั้น อันเป็นคนละส่วนกับการพิจารณาสิทธิในการได้รับบำเหน็จบำนาญที่ต้องพิจารณาตาม พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2494 มาตรา 53 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติ บำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2494 บัญญัติว่า "ข้าราชการซึ่งมิใช่ข้าราชการตุลาการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการหรือข้าราชการอัยการตามกฎหมายว่าด้วย ระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการผู้ใดมีกรณีหรือต้องหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงถึงแก่ความตาย ก่อนได้รับการวินิจฉัยในเรื่องที่กระทำผิดวินัยนั้น ให้กระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณาวินิจฉัยว่า ถ้าผู้นั้น ไม่ถึงแก่ความตายเสียก่อนจะต้องได้รับโทษถึงไล่ออกหรือไม่ ถ้าเห็นว่าผู้นั้นจะต้องถูกลงโทษถึง ไล่ออก ทายาทไม่มีสิทธิได้รับบำเหน็จตกทอดตามมาตรา 48" ดังนั้น เมื่อความผิดของนายธนชกิต ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลว่า กระทำผิดวินัยร้ายแรงตามมาตรา 84 วรรคสาม มาตรา 90 วรรคสอง และมาตรา 94 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทาง การศึกษา พ.ศ. 2547 ประกอบมติคณะรัฐมนตรีตามหนังสือสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ นร 0205/ ว 234 ลงวันที่ 24 ธันวาคม 2536 ซึ่งควรลงโทษไล่ออกจากราชการโดยโจทก์ได้เสนอ

ความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเพื่อพิจารณาเห็นชอบตามพระราชบัญญัติ
บำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2494 ว่า พฤติการณ์ของนายธนชิตหากไม่เสียชีวิต จะได้รับ
โทษทางวินัยถึงไล่ออกจากราชการ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการพิจารณาแล้วเห็นชอบ
ตามความเห็นของโจทก์ เช่นนี้ หากนายธนชิตไม่ถึงแก่ความตายเสียก่อน นายธนชิตต้องถูก
ลงโทษไล่ออกจากราชการตั้งแต่วันที่ 6 พฤษภาคม 2557 มิใช่ถูกปลดออกตามคำสั่งที่ 541/2557
ซึ่งเป็นการใช้ดุลพินิจที่ไม่เหมาะสมแก่การกระทำความผิด โดยโจทก์อาจแก้ไขคำสั่งได้ตาม
พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 49 และมาตรา 50 ด้วยเหตุนี้
นายธนชิตจึงไม่มีสิทธิรับบำเหน็จบำนาญรวมถึงเงินอื่นในลักษณะเดียวกัน และจำเลยทั้งสามซึ่งเป็น
ทายาทไม่มีสิทธิรับบำเหน็จตกทอดรวมถึงประโยชน์จากเงินบำเหน็จตกทอดค้ำประกันข้างต้น ส่วน
ข้ออ้างอื่นในฎีกาของจำเลยทั้งสามไม่จำต้องวินิจฉัย เพราะไม่ทำให้ผลของคดีเปลี่ยนแปลงไป ที่
ศาลอุทธรณ์ภาค 3 พิพากษาให้จำเลยทั้งสามร่วมกันคืนเงินพร้อมดอกเบี้ยนั้นชอบแล้ว ศาลฎีกา
เห็นพ้องด้วยในเหตุผลบางส่วน ฎีกาของจำเลยทั้งสามฟังไม่ขึ้น อนึ่ง ทุนทรัพย์ที่พิพาทในชั้นฎีกามี
เพียง 2,333,435.16 บาท ซึ่งจำเลยทั้งสามต้องเสียค่าขึ้นศาลในชั้นนี้ 46,668 บาท แต่จำเลยทั้ง
สามเสียค่าขึ้นศาลตามทุนทรัพย์ 2,543,188 บาท เป็นอย่างเดียวกับในศาลชั้นต้น จึงเสียเกินมา
4,195 บาท ศาลฎีกาเห็นสมควรคืนค่าขึ้นศาลส่วนที่เสียเกินมาให้แก่จำเลยทั้งสาม พิพากษายืน คืน
ค่าขึ้นศาลชั้นฎีกา 4,195 บาท แก่จำเลยทั้งสามค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกานอกจากที่สั่งคืนให้เป็น
พับ

องค์คณะ

เสถียร ศรีทองชัย · บดินทร์ ตีรานุรัตน์ · สิทธิชัย พูนเกษม

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th ·
<https://www.thaideka.online/deka/621/2568>